

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2002-2003

9 APRIL 2003

Wetsvoorstel betreffende de oprichting van ontmoetingsruimten in het kader van een gerechtelijke procedure

(Ingediend door mevrouw Clotilde Nyssens)

TOELICHTING

1. Wat zijn ontmoetingsruimten ?

Begin jaren 90 is een reflectiegroep samengesteld uit artsen, psychologen, maatschappelijk werkers, magistraten en advocaten tot de vaststelling gekomen dat in een aantal gevallen waarin tussen de ouders ernstige conflicten bestonden, de klassieke bemiddeling in familiezaken niet alleen onuitvoerbaar was maar ook in geen enkel opzicht bijdroeg tot een positieve evolutie van het conflict ten aanzien van de positie van het kind of van de kinderen.

Bij de tussenkomst wordt het conflict dat voortvloeit uit de scheiding van de ouders immers als een feit erkend. In een eerste fase bleek het derhalve noodzakelijk dat het kind uit dat ouderlijk conflict wordt gehaald. De uitdaging moest worden aangenomen om de relatie van het kind met zijn vader en die van het kind met zijn moeder te herdenken.

Dergelijke handelwijze vereiste een nieuwe infrastructuur: zo zijn de eerste ontmoetingsruimten ontstaan.

De belangrijkste doelstelling van die ontmoetingsruimten betreft het kind en zijn fundamenteel recht contacten met zijn beide ouders te onderhouden of opnieuw aan te knopen. Het kind moet kunnen ver-

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2002-2003

9 AVRIL 2003

Proposition de loi relative à la création des espaces-rencontre et à leur fonctionnement dans le cadre d'une procédure judiciaire

(Déposée par Mme Clotilde Nyssens)

DÉVELOPPEMENTS

1. Que sont les espaces-rencontre ?

Au début des années 90, un groupe de réflexion composé de médecins, de psychologues, d'assistants sociaux, de magistrats et d'avocats est arrivé aux constatations selon lesquelles, dans certaines situations de graves conflits entre les parents, la médiation familiale classique était non seulement irréalisable, mais n'aidait en rien à une évolution positive du conflit en regard de la position de l'enfant ou des enfants.

En effet, lors de l'intervention, le conflit né de la séparation des adultes s'impose comme un fait. Il paraissait dès lors indispensable, dans un premier temps, de sortir l'enfant de ce conflit parental. Il fallait relever le défi de repenser la relation entre l'enfant et son père, la relation entre l'enfant et sa mère.

Une infrastructure nouvelle était nécessaire pour réaliser de telles pratiques; c'est ainsi que sont nés les premiers espaces-rencontre.

L'objectif principal de ces espaces est centré sur l'enfant et sur son droit fondamental de maintenir ou de recréer des contacts avec ses deux parents. Il s'agit de lui offrir un cadre sécurisant et adapté afin de lui

toeven in een vertrouwenwekkende en aangepaste omgeving om bij voorbeeld zijn relaties met de ouder die hij niet meer zag, opnieuw aan te knopen. (Het begrip «ouder» moet vanzelfsprekend worden uitgebreid tot een ieder die ten aanzien van het kind een «recht op persoonlijke relaties» eist en aan wie dat recht bij rechterlijke beslissing is toegekend).

Na grote aarzeling en talrijke onderhandelingen heeft de meerderheid van de ontmoetingsruimten in 2000 met het ministerie van Justitie een subsidieovereenkomst ondertekend met het oog op rechtstreekse financiering van de verschillende diensten, aangezien voornoemde diensten in een nationaal project zijn gegroepeerd. In dit kader verrichten de ontmoetingsruimten thans hun activiteiten.

Die activiteiten zijn gegrond op verschillende krachtlijnen:

— in het kader van het politieke streven om familiale geschillen uit het strafrecht te halen wordt op de ontmoetingsruimten in hoofdzaak een beroep gedaan door personen die door de burgerlijke rechterlijke instanties daarnaar zijn verwezen;

— aangezien het «niet-afgeven van het kind» als een strafbaar feit wordt beschouwd, worden de ontmoetingsruimten ertoe genoodzaakt de ontmoetingen tussen ouders en kinderen in het kader van de alternatieve maatregelen te organiseren;

— met het oog op een optimale kwaliteit van de geboden diensten kunnen de ontmoetingsruimten ook personen helpen die op hen een beroep willen doen op advies van hun advocaat, evenals personen die door de diensten voor jeugdbijstand naar hen zijn verwezen of die eenvoudigweg op hun eigen verzoek daarvan gebruik willen maken (in dat geval kan worden overwogen om met de bevoegde instanties een samenwerkingsovereenkomst uit te werken).

Het recht van het kind om zich te uiten en zijn gevoelens te kennen te geven in een conflict tussen zijn ouders, inzonderheid inzake het omgangsrecht, vormt weliswaar een positieve en gunstige evolutie in talrijke situaties maar het is heel belangrijk die contacten tussen ouders en kinderen te begeleiden om zoveel mogelijk te voorkomen dat het kind wordt «gegijzeld» of als «pasmunt» fungeert in het ouderlijk conflict. Het kind zit vast in een driehoeksconflict en kan niet zelfstandig zijn emoties en diepste gevoelens uiten omdat hij heen en weer wordt geslingerd tussen zijn loyaliteit voor zijn vader en die voor zijn moeder. Zowel voor de ouders als voor het kind is op dit vlak een begeleidende structuur noodzakelijk, hetgeen een van de doelstellingen van de ontmoetingsruimten vormt.

Samengevat zijn de ontmoetingsruimten, gerechtelijk beschouwd, centra die op grond van een mandaat of van een rechterlijke beslissing de opdracht hebben een band tussen ouder(s) en kind(eren) te creëren of

donner la possibilité, par exemple, de renouer une relation avec un de ses parents qu'il ne voyait plus. (La notion de «parent» doit évidemment être élargie à toute personne qui revendique un «droit aux relations personnelles» à l'égard de l'enfant et à qui ce droit a été reconnu par décision de justice).

À la suite de nombreuses hésitations et négociations, la majorité des espaces-rencontre ont signé, en 2000, une convention de subside avec le ministère de la Justice en vue d'un financement direct des différents services, ces derniers étant groupés dans un projet national. C'est dans ce cadre que, actuellement, les espaces-rencontre exercent leurs activités.

Ces activités sont centrées sur plusieurs axes :

— la volonté politique de dépenaliser les litiges familiaux amène les espaces-rencontre à intervenir majoritairement auprès d'usagers qui leur sont envoyés par les instances judiciaires civiles;

— dans le cadre de la «non-présentation d'enfant» considérée comme délit, les espaces-rencontre sont appelés à organiser des rencontres parents-enfants dans le contexte de mesures alternatives;

— dans le but de parfaire la qualité des services offerts, les espaces-rencontre peuvent aussi être amenés à aider les usagers qui souhaitent les rencontrer sur le conseil de leur avocat, orientés par les Services de l'aide à la jeunesse ou tout simplement, à leur propre demande (dans ce cas, il pourrait être envisagé de mettre au point une convention de partenariat avec les instances compétentes).

Le droit reconnu à l'enfant de s'exprimer et de donner son sentiment dans un conflit qui oppose ses parents, notamment quant au droit de garde, constitue certes une évolution positive et favorable dans de nombreuses situations. Il est toutefois très important d'encadrer ces relations parents-enfant, afin d'éviter tant que faire se peut que l'enfant ne devienne l'otage, ou la «monnaie d'échange» du conflit parental; coincé dans un conflit triangulaire, l'enfant ne pourra exprimer seul ses propres émotions et ses sentiments profonds parce qu'il se sent pris dans une contradiction entre la loyauté envers son père et envers sa mère. Une structure d'encadrement est à cet égard aussi indispensable tant pour les parents que pour l'enfant. C'est un des objets des espaces-rencontre.

En résumé, dans le cadre judiciaire, les espaces-rencontre sont des centres qui, sur la base d'un mandat ou d'une décision de justice, ont pour mission de créer ou de restaurer un lien entre parent(s) et

die band te herstellen wanneer het persoonlijk contact is onderbroken, een conflict daaromtrent is ontstaan of dat contact gewoonweg moeilijk is geworden.

Niemand ontkent thans nog het nut en tevens de noodzaak van de 25 ontmoetingsruimten die evenwichtig zijn verspreid over Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Zij worden heden gefinancierd door de FOD Justitie en hebben 55 voltijdse betrekkingen. Die betrekkingen bieden werk aan ongeveer 130 deeltijds werkende werknemers.

De minister van Justitie heeft in een antwoord op een vraag om uitleg zelf het volgende gesteld: «De neutrale ontmoetingsruimten beantwoorden aan een reële behoefte. Dat blijkt uit de werking en het nut ervan, alsook uit de tevredenheid van de gebruikers» (*Handelingen van de Senaat*, zitting van 17 oktober 2002, nr. 2-234, blz. 4).

De ontmoetingsruimten moeten kunnen blijven functioneren in een multifilosofische context. Hun rol en de voorwaarden waaronder zij optreden, moeten klaar en duidelijk zijn omschreven. Bij ernstige conflicten kan elke dwingende beslissing die voorziet in het optreden van een ontmoetingsruimte immers alleen doeltreffend zijn ingeval de inzet en de gevolgen die eruit voortvloeien in geval van niet-naleving van de rechterlijke beslissing, duidelijk zijn vastgelegd.

Hoewel het gegeven dat familiale conflicten uit het strafrecht zijn gehaald, in talrijke gevallen een gunstige evolutie is in de huidige rechtspraktijk, bestaan nog altijd veel gevallen waarin het conflict zo intens en zo diep geworteld is dat het een strafrechtelijke benadering vereist. In dergelijke gevallen moet de rechterlijke overheid een beroep kunnen doen op een gespecialiseerde en bevoegde instantie zoals de ontmoetingsruimten opdat bij de uitvoering van de rechterlijke beslissing de belangen van elke betrokken partij zo goed mogelijk in acht worden genomen.

Gelet op het belang van de taken van die instanties en rekening houdend met de materie waarin zij optreden, moet hen een statuut worden verleend die door de federale wetgever is erkend.

2. Bevoegdheid van de federale overheid

Zoals in andere materies moeten de rechterlijke overheden kunnen rekenen op externe instanties of organisaties die met dat doel zijn opgericht of erkend, teneinde bij te dragen tot het toezicht op de tenuitvoerlegging van de beslissingen genomen door de hoven en rechtbanken en de betrokken partijen te helpen die beslissingen in het belang van alle betrokken partijen zo goed mogelijk uit te voeren.

enfant(s) lorsque le droit au relations personnelles a été interrompu, est devenu conflictuel ou simplement difficile.

Personne ne nie plus aujourd'hui le caractère non seulement utile mais aussi indispensable de ces espaces-rencontre qui, au nombre de 25, sont situés de manière équilibrée tant en Wallonie qu'à Bruxelles et en Flandre. Ils sont à ce jour financés par le SPF Justice. Ils disposent aujourd'hui de 55 emplois équivalents temps plein. Ces emplois sont répartis entre plus ou moins 130 travailleurs occupés à temps partiel.

Le ministre de la Justice lui-même a affirmé, dans sa réponse à une demande d'explications, que: «Le fonctionnement et l'utilité des espaces-rencontre neutres ainsi que la satisfaction des utilisateurs sur le terrain me permettent de constater que ces espaces répondent à un besoin social» (*Annales du Sénat*, séance du 17 octobre 2002, n° 2-234, p. 4).

Les espaces-rencontre doivent pouvoir continuer à œuvrer dans un contexte pluri-philosophique; il faut aussi que les rôles et les conditions de leur intervention soient clairs et précis. En effet, dans les cas de graves conflits, toute décision contraignante visant à prévoir l'intervention d'un espace-rencontre ne pourra trouver sa réelle efficacité que s'il existe une détermination claire des enjeux et des conséquences qui seraient appliquées en cas d'observation de la décision judiciaire.

En effet, si la dépénalisation des conflits familiaux est dans de nombreux cas une évolution favorable des pratiques judiciaires actuelles, il existe encore de nombreux cas dans lesquels l'intensité et l'enracinement du conflit nécessitent une contrainte de nature pénale. Dans ces dernières hypothèses, il est indispensable de permettre à l'autorité judiciaire de pouvoir faire appel à une instance spécialisée et compétente comme les espaces-rencontre, afin de donner à la décision de justice toutes ses chances d'être appliquée au mieux des intérêts de chacune des parties en présence.

Au vu de l'importance des tâches qu'ils assument, et en considération de la matière dans laquelle ils interviennent, il est donc indispensable de conférer à ces organismes un statut reconnu par le législateur fédéral.

2. Compétence de l'autorité fédérale

Comme dans d'autres matières, les autorités judiciaires doivent pouvoir compter sur des instances ou organismes extérieurs, créés ou agréés à cette fin, pour venir encadrer l'exécution des décisions prises par les cours et tribunaux, et aider les parties en cause à les appliquer au mieux des intérêts en présence.

Dat is bijvoorbeeld het geval voor de commissies tot bescherming van de maatschappij die bij de wet van 9 april 1930 zijn opgericht, de probatiecommissies die bij de wet van 29 juni 1964 zijn opgericht en de bemiddelaar in familiezaken die bij de wet van 19 februari 2001 is ingevoerd.

Onlangs nog is door tussenkomst van de minister van Financiën een regeling uitgewerkt om met de hulp van de federale administratie uitkeringen tot levensonderhoud terug te vorderen.

De Raad van State heeft in zijn advies inzake het ontwerp dat de wet van 19 februari 2001 betreffende de proceduregebonden bemiddeling in familiezaken is geworden, het volgende gesteld: «Het gezinsbeleid in de zin van artikel 5, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet (van 8 augustus 1980, tot hervorming der instellingen), kan een geheel van initiatieven en maatregelen omvatten die ertoe strekken de gezinnen bijstand en materiële, sociale, psychologische en onderwijs hulp te verlenen. De bevoegdheid voor jeugdbescherming is aan de gemeenschappen opgedragen, doch met uitdrukkelijke uitzondering van inzonderheid de burgerrechtelijke regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen en van de familie, zoals die vastgesteld zijn door het Burgerlijk Wetboek en de wetten tot aanvulling ervan.

Die opgedragen bevoegdheden passen in het gehele kader van de regeling voor de verdeling van de bevoegdheden over de Staat, de gemeenschappen en de gewesten en mogen geen afbreuk doen aan de bevoegdheden van de federale Staat. Tot die opgedragen bevoegdheden behoort dus niet de bevoegdheid tot regeling van de procedures die voor de gerechten worden gevolgd en van alle uitkomsten en tussenstappen waartoe ze aanleiding kunnen geven, zelfs als die procedures verband zouden houden met de gezinssituatie van de partijen.»

In het verlengde van de activiteiten van de rechterlijke macht die zich uitsprekt inzake het burgerlijke familierecht, behoort de materie die in dit voorstel van wet wordt behandeld, tot de taken van het federaal Parlement.

Het is dan ook met recht dat de ontmoetingsruimten sedert verscheidene jaren financieel worden gesteund via de begroting van de FOD Justitie.

3. Noodzaak van een in de wet erkend statuut

Uit de toelichting die voorafgaat, blijkt het nut en het belang van de taken van de ontmoetingsruimten, alsook de verantwoordelijkheid van de federale overheid terzake.

Derhalve is het volgens mij noodzakelijk dat dringend een algemeen wettelijk kader wordt vastgelegd om de bovenvermelde instellingen te erkennen die als

Il en est ainsi, par exemple, des commissions de défense sociale créées par la loi du 9 avril 1930, des commissions de probation instituées par la loi du 29 juin 1964, du médiateur en matière familiale dont l'institution est prévue par la loi du 19 février 2001.

Tout récemment encore, à l'intervention du ministre des Finances, un système a été mis au point en vue de récupérer les créances alimentaires avec l'aide de l'administration fédérale.

Comme l'a rappelé le Conseil d'État dans son avis sur le projet devenu la loi du 19 février 2001 relative à la médiation en matière familiale: «La politique familiale, au sens de l'article 5, § 1er, II, 1°, de la loi spéciale (du 8 août 1980 de réformes institutionnelles), peut comprendre un ensemble d'initiatives et de mesures qui tendent à apporter une assistance et une aide matérielle, sociale, psychologique et éducative aux familles. La protection de la jeunesse n'est attribuée aux communautés qu'à l'exception expresse notamment des règles du droit civil relatives au statut des mineurs et de la famille, telles qu'elles sont établies par le Code civil et les lois qui le complètent.

Ces attributions de compétences s'inscrivent dans le cadre global du système de répartition des compétences entre l'État, les communautés et les régions et ne peuvent porter atteinte aux compétences de l'État fédéral. Elles n'incluent donc pas la compétence de régler les procédures suivies devant les juridictions ainsi que tous les errements et incidents auxquels elles peuvent donner lieu, quand bien même ces procédures toucheraient-elles à la situation familiale des parties.»

Se situant dans le prolongement de l'activité du pouvoir judiciaire statuant en matière de droit civil familial, la matière traitée par la présente proposition de loi relève de la responsabilité du Parlement fédéral.

C'est dès lors à bon droit que, depuis plusieurs années les espaces-rencontre sont aidés financièrement par le budget du SPF Justice.

3. Nécessité d'un statut reconnu par la loi

Les développements qui précèdent ont démontré l'utilité et l'importance des tâches accomplies par les espaces-rencontre. Ils ont aussi démontré la responsabilité de l'autorité fédérale en la matière.

Il me paraît dès lors indispensable et urgent de fixer un cadre légal général pour reconnaître ces institutions qui ont pour mission d'assister le pouvoir judi-

opdracht hebben de rechterlijke macht te helpen bij de toepassing en de tenuitvoerlegging van de beslissingen die zij inzake burgerlijk familierecht moet nemen en waarvoor zij oordeelt dat het optreden van die instellingen in het belang van de betrokken partijen doeltreffend kan zijn.

Het voorgestelde wettelijke kader moet aan de bevoegde instanties overigens de mogelijkheid bieden beter toezicht uit te oefenen op de activiteiten van die ontmoetingsruimten en op de correcte uitvoering van hun opdrachten.

Zulks vormt de doelstelling van dit voorstel van wet dat zich beperkt tot de vastlegging van het beginsel en van de algemene voorwaarden verbonden aan het bestaan en het optreden van de ontmoetingsruimten door aan de Koning de machtiging te verlenen de bijzondere toepassingsvoorwaarden te bepalen als ook de regels inzake erkenning, machtiging en subsidiëring.

*
* *

VOORSTEL VAN WET

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Ingeval de bevoegde rechter in het kader van de artikelen 223, 371 tot 387*bis* en 1479 van het Burgerlijk Wetboek, alsook in het kader van de procedures bedoeld in de afdelingen I tot IV van hoofdstuk XI van boek IV van het vierde deel van het Gerechtelijk Wetboek, kennis neemt van geschillen betreffende de uitoefening van het ouderlijk gezag of het recht op persoonlijke relaties ten aanzien van minderjarige kinderen, kan hij aan een organisatie die daartoe door de Koning is erkend, de opdracht geven toezicht te houden op de uitvoering van de rechterlijke beslissing, de betrokken personen te contacteren, ontmoetingen tussen die personen te organiseren, zulks in het streven naar een doeltreffende en nuttige toepassing van die beslissing, met inachtneming van de fundamentele rechten van iedere partij en hoofdzakelijk vanuit het streven naar de inachtneming van de persoon van het betrokken kind of de betrokken kinderen.

culaire dans l'application et l'exécution des décisions qu'il est amené à prendre dans les matières du droit civil familial et pour lesquelles il estime que l'intervention de ces institutions peut être efficace dans l'intérêt des parties en présence.

Le cadre légal proposé permettra, par ailleurs, aux autorités compétentes de mieux contrôler l'activité de ces espaces-rencontre et la correcte exécution qu'ils feront de leurs missions.

Tel est l'objet de la présente proposition de loi qui se limite à fixer le principe et les conditions générales de l'existence et de l'intervention des espaces-rencontre, en attribuant au Roi le pouvoir d'en fixer les modalités particulières d'application ainsi que les règles de reconnaissance, d'agrément et de subventionnement.

Clotilde NYSENS.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Lorsqu'il connaît de litiges relatifs à l'exercice de l'autorité parentale ou au droit aux relations personnelles à l'égard d'enfants mineurs, dans le cadre des articles 223, 371 à 387*bis* et 1479 du Code civil, ainsi que dans le cadre des procédures visées aux sections I à IV du chapitre XI du livre IV de la quatrième partie du Code judiciaire, le juge compétent peut confier à un organisme agréé à cette fin par le Roi, la mission d'assurer le suivi de la décision judiciaire, de contacter les personnes concernées, d'organiser des rencontres entre ces personnes, afin de tenter d'aboutir à une application efficace et utile de la décision concernée, dans le respect des droits fondamentaux de chacune des parties, et principalement dans le souci du respect de la personnalité de l'enfant ou des enfants concernés.

De in het eerste lid bedoelde organisatie krijgt de naam «ontmoetingsruimte».

In de rechterlijke beslissing wordt een nadere omschrijving gegeven van de bijzondere opdracht die aan de ontmoetingsruimte is gegeven, alsook van de identiteit van de personen die moeten ingaan op iedere oproeping vanwege de ontmoetingsruimte.

De ontmoetingsruimte licht de betrokken rechterlijke overheid regelmatig in over de tenuitvoerlegging van de haar toevertrouwde opdracht.

Art. 3

Zelfs vooraleer een rechterlijke overheid is opgetreden, kunnen de betrokken personen in geval van een manifest gezinsconflict betreffende de uitoefening van het ouderlijk gezag of het recht op persoonlijke relaties ten aanzien van minderjarige kinderen, een beroep doen op een ontmoetingsruimte om hen bij te staan bij het vinden van een minnelijke schikking die in voorkomend geval kan worden vastgesteld door de bevoegde rechterlijke overheid.

Art. 4

De Koning bepaalt de erkenningsprocedure en -voorwaarden voor de ontmoetingsruimte die moet zijn opgericht in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen.

Art. 5

De Koning bepaalt de nadere regels en de voorwaarden waaraan de ontmoetingsruimte moet voldoen om de financiering vereist voor de uitoefening van haar opdrachten te verkrijgen. In het kader van die financieringsvoorwaarden moet onder meer rekening worden gehouden met de vereisten inzake de leefbaarheid van die organisatie in het licht van de haar toevertrouwde opdrachten.

De Koning kan bijzondere kwalificatievoorwaarden bepalen waaraan de personeelsleden moeten voldoen.

L'organisme visé à l'alinéa premier est dénommé «espace-rencontre».

La décision judiciaire précise la mission particulière dévolue à l'espace-rencontre, ainsi que l'identité des personnes qui seront tenues de répondre à toute convocation qui leur sera adressée par l'espace-rencontre.

L'espace-rencontre informe régulièrement l'autorité judiciaire concernée, de l'exécution de la mission qui lui a été confiée.

Art. 3

En cas d'existence d'un conflit familial patent relatif à l'exercice de l'autorité parentale ou au droit aux relations personnelles à l'égard d'enfants mineurs, même préalablement à l'intervention d'une instance judiciaire, les personnes concernées peuvent faire appel à un espace-rencontre en vue de solliciter son intervention aux fins de dégager une solution transactionnelle qui pourrait, le cas échéant, être constatée par l'autorité judiciaire compétente.

Art. 4

Le Roi fixe la procédure et les conditions d'agrément de l'espace-rencontre, qui doit être constitué sous forme d'association sans but lucratif conformément à la loi du 27 juin 1921 sur les associations sans but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations.

Art. 5

Le Roi fixe les modalités et les conditions auxquelles l'espace-rencontre doit répondre pour obtenir le financement nécessaire à l'exercice de ses missions. Ces conditions de financement doivent tenir compte, notamment, des exigences de viabilité de l'organisme eu égard aux missions qui lui sont confiées.

Le Roi peut fixer des conditions de qualification particulière auxquelles doivent satisfaire les membres du personnel.

Art. 6

Deze wet treedt in werking de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin de koninklijke uitvoeringsbesluiten bedoeld in de artikelen 4 en 5 in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt.

27 februari 2003.

Art. 6

La présente loi entre en vigueur le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel les arrêtés royaux d'exécution visés aux articles 4 et 5 auront été publiés au *Moniteur belge*.

27 février 2003.

Clotilde NYSSENS.